

De tentoonstelling staat groots aangekondigd op het Rijksmuseum.

GROTE TENTOONSTELLING VERMEER IN RIJKSMUSEUM

In het Rijksmuseum in Amsterdam is sinds 10 februari de grootste verzameling van Vermeers werk ooit bij elkaar te zien. Vanuit de hele wereld zijn 28 schilderijen bij elkaar gebracht van de 37 die we nog van Vermeer kennen. De tentoonstelling is nu al zo populair dat er de afgelopen dagen een stormloop op de tickets ontstond en alle tickets binnen enkele dagen waren uitverkocht. Het Rijksmuseum laat daarom weten dat er mogelijk nieuwe tickets beschikbaar komen.

5

Een groot schilder

Johannes Vermeer behoort tot de grootste schilders die Nederland ooit gekend heeft. Hij werd in 1632 in Delft geboren, 26 jaar later dan een andere beroemde Nederlandse schilder: Rembrandt van Rijn. Lichtval is een belangrijk aspect in het werk van beide schilders, maar daar houdt de overeenkomst wel op. In thematiek en stijl verschillen ze enorm. Rembrandts werk is dramatisch, dat van Vermeer verstillend. Ook is de omvang van het oeuvre van Vermeer maar een fractie van dat van Rembrandt, van wie 354 werken bekend zijn. Deskundigen schatten dat Vermeer tussen de 45 en 50 schilderijen heeft gemaakt.

10

Kunstkenner beschrijven Vermeer als een meester van licht en dus van kleur, van het perspectief en de compositie. Maar zelfs met die woorden doe je volgens experts zijn talent tekort. Want de virtuositeit van Vermeer spreekt vooral uit het feit dat hij met zijn schilderijen toeschouwers persoonlijk kan laten meeleven met wat hij afbeeldde.

15

Over de hele wereld

- 20 Net als bij Rembrandt bevinden de meeste Vermeers zich in het buitenland. Amerika spant de kroon met veertien werken. De rijke bevolking daar kochten ze op een moment dat Vermeer niet erg populair was in Europa, behalve in Frankrijk. Daar is de liefde voor Vermeer altijd groot geweest, tot op de dag van vandaag. Nederland heeft zeven werken, de rest van Europa vijftien en in Japan is er één te zien.
- In Wenen hangt een schilderij dat een wel heel opmerkelijke eigenaar heeft gehad. Dit schilderij heet *Allegorie op de Schilderkunst* en hing ooit in de salon van Adolf Hitlers huis op de Obersalzberg in Berchtesgaden.
- 25 Wil je dit schilderij in het echt bewonderen, dan heb je helaas pech. *Allegorie op de Schilderkunst* is een van de negen werken die niet op de tentoonstelling te zien zijn, omdat het te kwetsbaar is om te reizen.

Jaren voorbereiding

- 30 Het kostte het Rijksmuseum en het Mauritshuis in Den Haag jaren voorbereiding om voor deze tentoonstelling de schilderijen uit musea van over de hele wereld als bruikleen los te peuteren. Deze bruiklenen worden meestal niet graag gegeven, omdat juist die schilderijen publiekslievelingen zijn. Maar nu sloot The Frick Collection in New York wegens verbouwing en alle drie de Vermeers uit die collectie konden worden uitgeleend. Dat was het begin, en samen met de vier Vermeers uit de collectie van het Rijksmuseum en de drie Vermeers uit het Mauritshuis, kom je dan al een eindje. Uiteindelijk zijn er 28 schilderijen te zien in Amsterdam: dat zijn er zes meer dan op het laatste overzicht van Vermeer, bijna dertig jaar geleden in het Mauritshuis. Acht werken die nog in musea of particuliere verzamelingen hangen, worden wegens hun kwetsbaarheid niet meer uitgeleend, waaronder dus *Allegorie op de Schilderkunst*. En het negende, *Het Concert*, ontbreekt ook. Dat schilderij werd in 1990 samen met twaalf andere werken ontvreemd uit een museum in Boston en is sindsdien spoorloos.
- 35 Voor de bruiklenen hoeft het Rijksmuseum overigens niet te betalen. Musea lenen werken aan elkaar uit met gesloten beurzen. Het Rijksmuseum doet in ruil wel ooit iets terug, zoals zelf een werk uitlenen, of participeren in wetenschappelijk onderzoek naar kunstwerken.
- 40

Schilderijen krijgen de ruimte

- In de tentoonstelling in het Rijksmuseum krijgen de schilderijen de ruimte, zodat het publiek ook de ruimte krijgt de werken goed te bekijken. Het was volgens het museum een flinke uitdaging om het kleine oeuvre van Vermeer zo op te hangen dat de werken hun intimiteit niet verliezen. De Franse architect en ontwerper Jean-Michel
- 45 Wilmotte werd aangetrokken om die klus te klaren.
- Alle tien de zalen van de Philipsvleugel, de tijdelijke tentoonstellingsruimte, zijn gebruikt voor de opstelling. Velours gordijnen in de kleuren auberginerood, diepgroen en blauw scheiden de werken van elkaar. Zelfs de hekjes voor de schilderijen zijn bekleed met de fluwelen stof.
- Aan de hand van elf thema's wordt het werk van de Delftse schilder toegelicht. In de eerste zaal hangen de enige
- 50 twee stadsgezichten, onder andere *Gezicht op Delft*. In de tweede zaal hangt vroeg werk: grote doeken die bijna allemaal religieus van aard zijn. De zalen erna tonen de schilderijen waar de meeste mensen Vermeer van kennen: verstilde scènes binnenshuis met vrouwenfiguren, op wie het kenmerkende kleurrijke licht valt. Een voorbeeld is *Het melkmeisje*. Helemaal aan het einde van de tentoonstelling hangt *Meisje met de parel*, misschien het bekendste schilderij van Vermeer en het pronkstuk van het Mauritshuis. Boris de Munnick, de woordvoerder van het Mauritshuis zegt hierover: 'Het meisje moet hier hangen.' Maar, helaas niet de hele tentoonstelling. Op 1 april verhuist ze terug naar Den Haag. 'Het toeristisch seizoen begint dan. We kunnen het ons niet permitteren dat het meisje dan niet thuis is', zegt De Munnick.
- 55

BRON: NRC.NL, NOS.NL, TIJD.BE.